

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

**Факультет соціології і права
Кафедра філософії**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Методичною радою
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 5 від «05» березня 2026 р.)

Ф-КАТАЛОГ

**ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
для здобувачів ступеня доктора філософії
за освітньою програмою «Філософія»
за спеціальністю В10 Філософія
на 2026-2027 н.р.**

УХВАЛЕНО:

Вченою радою ФСП
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 9 від 26 лютого 2026 р.)

Київ 2026

Розробники Ф-каталогу

Павлова Олена Юріївна, професор, доктор філос. наук, професор кафедри філософії

Костроміна Ганна Михайлівна, доцент, канд.філос.наук, доцент кафедри філософії ФСП

Руденко Тамара Петрівна, доцент, канд.філос.наук, доцент кафедри філософії ФСП

Ф-каталог розглянуто та погоджено на засіданні кафедри філософії, протокол № 13 від 20.02.2026 р.

Правила користування каталогом

Каталог є систематизованим анотованим переліком навчальних дисциплін, які відносяться до вибіркової складової освітніх програм для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Формування Каталогів відповідає принципам альтернативності, змагальності та студентоцентризму.

Навчальні дисципліни Каталогів спрямовані на формування результатів навчання для набуття, як правило, спеціальних (фахових) компетентностей. Зміст вибіркового навчального дисциплін враховує вимоги до актуальності, наукоємності, практичної спрямованості та РВО.

У Каталогі надається короткий опис кожної навчальної дисципліни (анотація), вказуються пререквізити (вимоги до початку вивчення дисципліни) і результати навчання дисципліни, обсяг в кредитах ЄКТС, кафедра яка забезпечує викладання та інше.

Обсяг вибіркового навчального дисциплін становить не менше 25% загального обсягу відповідної освітньої програми за якою навчається здобувач на відповідному рівні вищої освіти (далі – РВО).

Зміст конкретної вибіркової навчальної дисципліни визначає її силабус – робоча програма навчальної дисципліни.

Вибіркові навчальні дисципліни надають можливість здобувачу:

- побудувати індивідуальну траєкторію навчання;
- ознайомитися з сучасним рівнем наукових досліджень у відповідній галузі знань;
- поглибити професійну підготовку в межах обраної спеціальності та освітньої програми;
- здобути додаткові результати навчання.

Здобувач обирає дисципліни відповідно до навчального плану, за яким він навчається, що визначає кількість і обсяг навчальних дисциплін вільного вибору здобувача для конкретного семестру. При цьому здобувач має право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших освітніх програм, за погодженням із завідувачем відповідної випускової кафедри.

У навчальному плані окрім обсягів та семестрів вивчення вибіркового дисциплін, як правило, зазначають Каталоги з яких обираються дисципліни: фаховий Каталог (далі – Ф-Каталог).

ПРОЦЕДУРА ЗДІЙСНЕННЯ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Процедурі вибору здобувачами навчальних дисциплін передують їх ознайомлення із порядком, термінами, особливостями запису на вивчення запропонованих навчальних дисциплін та з умовами формування навчальних груп/потоків для вивчення вибіркового навчального дисциплін Ф-Каталогів.

До початку процесу обрання здобувачами навчальних дисциплін:

- науково-педагогічні працівники кафедри, що забезпечують викладання навчальних дисциплін ЗУ-Каталогу, за заявкою кураторів академічних груп можуть проводити (у позанавчальний час) для здобувачів презентації запропонованих до вибору дисциплін;
- науково-педагогічні працівники кафедри, що забезпечують викладання навчальних дисциплін Ф-Каталогів, спільно з кураторами академічних груп, можуть проводити (у позанавчальний час) презентації запропонованих до вибору навчальних дисциплін. Також, за потреби, можуть надаватися консультації щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії, реєстрації акаунтів в спеціалізованій інформаційній системі Університету тощо.

Здобувачі ступеня доктора філософії

Вибір дисциплін з Ф-Каталогів аспірантами здійснюється, як правило, на початку весняного семестру першого року навчання (обрані дисципліни вивчатимуться у наступному навчальному році), якщо інше не передбачено особливостями освітньої програми.

Процедура вибору аспірантами навчальних дисциплін з Ф-каталогів реалізується через спеціалізовану інформаційну систему Університету та включає такі етапи:

- 1) Реєстрація аспіранта в спеціалізованій інформаційній системі.
- 2) Здійснення аспірантом вибору дисциплін.
- 3) Підтвердження аспіранту його вибору навчальних дисциплін із Ф-Каталогу.
- 4) Опрацювання результатів вибору дисциплін (фіксація результатів вибору) та передача даних для корекції індивідуальних навчальних планів аспірантів.

У разі неможливості формування навчальної групи/потоків для вивчення певної дисципліни Ф-Каталогу, аспірантам надається можливість або здійснити повторний вибір – приєднавшись до вже сформованих навчальних груп/потоків (друга хвиля вибору), або опанувати обрану дисципліну індивідуально з використанням змішаної форми навчання та індивідуальних консультацій (можливість надається за обґрунтованою заявою аспіранта та рішенням кафедри, яка забезпечує викладання цієї дисципліни).

Результати вибору здобувачем навчальних дисциплін зазначаються в його індивідуальному навчальному плані в розділі

«Обрані дисципліни» відповідно до Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Фінальна інформація стосовно обраних здобувачами дисциплін Ф-Каталогів передається відповідальною особою від навчального підрозділу – адміністратором спеціалізованої інформаційної системи на рівні кафедри та/або факультету, навчально-наукового інституту:

- на кафедри, за якими закріплено викладання обраних навчальних дисциплін, для формування педагогічного навантаження відповідним науково-педагогічним працівникам;
- до деканату факультету, навчально-наукового інституту для формування розкладу занять.

Здобувач, який знехтував своїм правом вибору, може бути записаний на вивчення навчальних дисциплін, обраних завідувачем випускової кафедри для оптимізації навчальних груп/потоків.

Якщо здобувач із поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно, або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається до деканату із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін, надавши документів, які засвідчують поважність причин.

Заява на зміну вибіркової дисципліни у сформованому індивідуальному навчальному плані має подаватися не пізніше ніж за місяць до початку семестру, в якому викладається ця дисципліна.

Не допускається зміна обраних дисциплін після початку навчального семестру, в якому вони викладаються.

Розклади занять для вивчення обраних навчальних дисциплін Ф-Каталогів формуються деканатом факультету.

Результати вибору здобувачами навчальних дисциплін (бази даних спеціалізованої інформаційної системи Університету, заяви) та розпорядчі документи про формування навчальних груп/потоків зберігаються упродовж усього терміну навчання здобувача за відповідним РВО.

У випадку поновлення, переведення здобувача, допуску до занять після завершення академічної відпустки вибір дисциплін здійснюється відповідно до навчального плану з переліку дисциплін за якими сформовано навчальні групи/потоки на поточний навчальний рік та з урахуванням діючого розкладу занять.

За письмовою заявою здобувача можливе перерахування результатів навчання вибіркового дисциплін відповідно до Положенням про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів попереднього навчання або Положенням про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті

Назва дисципліни

1. Антропологія міста
2. Візуальна антропологія
3. Гендерні студії
4. Діалектична логіка
5. Екзистенційні виміри в українській філософії
6. Епістемологія соціальних наук
7. Комунікативна етика
8. Критичне мислення
9. Мистецтво наукової доповіді та аргументації
10. Політичні студії
11. Психологія творчості
12. Розвиток особистості в соціокультурному контексті
13. Соціальна антропологія
14. Соціальна екологія
15. Соціальна методологія пізнання людини в психоаналізі
16. Соціальна міфологія в суспільних трансформаціях: теоретичний і практичний контекст
17. Соціальна урбаністика
18. Соціально-методологічний вимір сучасної науки
19. Соціологія економіки
20. Соціологія культури
21. Соціологія релігії
22. Сучасні арт-практики
23. Філософія науки і техніки
24. Філософська інтерпретація проблеми несвідомого
25. Філософський аналіз феномену нетрадиційної релігійності
26. Філософські основи антропології
27. Філософія та культура постмодерну
28. Historical sociology of global conflicts
29. Critical theory of artificial intelligence
30. Ethics of artificial intelligence

АНТРОПОЛОГІЯ МІСТА

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Теоретичні та практичні аспекти антропології міста
Чому це цікаво/треба вивчати	Антропология міста є сферою знань, яка узагальнює особливості формування людини нового типу (Homo Urbanus) через історичні хвилі «міських революцій». Процеси глобалізації, урбанізації, віртуалізації та інформатизації життя розгортають низку соціальних, економічних, політичних, екологічних та культурних викликів, які переживає кожний городянин і виробляє певні засоби адаптації. У міждисциплінарному полі презентується динаміка та екзистенція міського буття від буденних «опцій» «масової людини» до учасника креативного класу, здатного творити креативне місто.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Набути навички саморефлексії у міському бутті, навчитися складати ментальні мапи міста, робити польові дослідження соціальних проблем городян, аналізувати масові процеси у дихотомії глобалізації та глокалізації («думай глобально – дій локально»), порівнювати проблематику буття людей малих міст і мегаполісів, розробляти моделі соціокультурних програм та заходів у сучасному місті
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Знаючи закономірності і перспективи розвитку Homo Urbanus в ретроспективному і сучасному аспектах, можна долати явища уніфікації містян, готувати презентації креативних кластерів і соціальних служб міста, використовувати аналітичні інструменти дослідження міських проблем та законодавчі документи щодо «права на місто» і Європейської конвенції міст
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ВІЗУАЛЬНА АНТРОПОЛОГІЯ

Кафедра, яка забезпечує викладання	філософії
Можливі обмеження	Без обмежень
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Спеціальності, для яких адаптована дисципліна	Для всіх спеціальностей
Форма навчання	Денна, заочна
Курс, семестр	2 курс, осінній або весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	До початку вивчення цього курсу студенти мають знати основні етапи та характеристики історико-культурного процесу; основні модерністські теорії та методи їх культурологічних досліджень, зокрема базові етапи розвитку історії соціокультурних практик; основні культурологічні поняття та категорії.
Що буде вивчатися	Навчальна дисципліна знайомить студентів із прикладною культурологією та основами візуальних досліджень, які є новими міждисциплінарними галузями досліджень прикладних дисциплін культурологічного циклу. Визначаються предмет, завдання, теоретичні основи, методології, основні напрямки та проблематика сучасних досліджень в сфері прикладної культурології та візуалістики. Аналізуються основні способи, підходи і технології регуляції та включення особистості в культурні процеси суспільства, особливо виокремлюються питання формування «культуротворчості», а також різноманітні аспекти функціонування механізмів культури в контексті реалізації збереження, трансляції культурних цінностей. З'ясовуються соціокультурні засади візуальних методів антропології та досліджується соціокультурна динаміка візуальної культури не-модерного типу (традиційна та постмодерна), приділяється увага методологічним проблемам побудови теорії культурних практик комунікації. Розглядаються теоретичні засади організації чуттєвості людини та її кореляції з історичними типами культурних практик, місце візуальної антропології в цьому процесі, а також підстави ієрархії чуттєвої культури людини, окреслюються основні типології візуальної культури.
Чому це цікаво / треба вивчати	Володіти елементарними навичками наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно політичних, економічних, культурно-мистецьких подій та явищ; використання іншомовних фахових культурологічних інформативних джерел
Чому можна навчитися	оволодіти категоріальним апаратом сучасної теорії візуальної антропології та прикладної культурології задля формування, а також володіння належним методологічним рівнем культурної та культурологічної компетентності, прикладними аспектами соціокультурної діяльності
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями	використовувати знання у самостійних дослідженнях прикладної культурології та візуальної антропології, надаючи неупереджену експертну оцінку дослідженим явищам та феноменам соціокультурного простору.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, дистанційний курс
Семестровий контроль	Залік

ГЕНДЕРНІ СТУДІЇ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Дисципліна знайомить слухачів з основними закономірностями розвитку гендерних систем. Проблема формування гендерної культури одночасно й комплексно буде розглядатись як філософсько-світоглядна, соціально-гуманітарна, культурна, демографічна, управлінська та державно-політична.
Чому це цікаво/треба вивчати	Суспільство певним чином розділене на «чоловічий» та «жіночий» світи. Разом з тим, сучасним гуманітаріям потрібно вміти виявляти та деконструювати ієрархічні стосунки між статями. Грунтуючись на наукових підходах, слухачі та слухачки оволодіють способами подолання догматичних підходів та деструктивних ідей, ознайомляться з принципами формування скептичного, критичного та діалектичного мислення у розгляді проблем гендеру.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> • отримати знання про теорії походження та концепції конструювання гендеру; • ознайомитись з історичними трансформаціями чоловічих та жіночих ролей у суспільстві; • зрозуміти сутність гендерної нормативності, умови її формування та прояви у суспільстві; • з'ясувати витоки основних протиріч міжстатевих стосунків; відрізнити біологічно- та соціально обумовлені аспекти нерівності статей; • зрозуміти гендерну специфіку сучасних наукових досліджень;
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	<ul style="list-style-type: none"> • вільно оперувати гендерною термінологією; • переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання у сфері міжгендерної взаємодії • розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми застосовуючи механізми захисту від гендерної дискримінації • застосовувати отриманні знання задля розвитку особистості, у професійній діяльності, науково-дослідницькій роботі та особистому житті, уникаючи сексизму та упереджень стосовно жінок та чоловіків.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчальний посібник https://campus.kpi.ua/tutor/index.php?mode=mob&show&irid=201816
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття.
Семестровий контроль	Залік

ДІАЛЕКТИЧНА ЛОГІКА

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Головні принципи та закони діалектичної логіки в тому вигляді, як вони склалися в традиції класичної європейської філософії
Чому це цікаво/треба вивчати	Тому що діалектична логіка виробляє метод для розуміння різноманітних теоретичних концепцій та для теоретичної обробки емпіричних даних
Чому можна навчитися (результати навчання)	Розуміти теоретичні та практичні засади філософських, соціологічних, політологічних, економічних, правових та інших концепцій і причини суперечностей між ними; Грамотно формувати поняття та давати їм правильні визначення; Фіксувати суперечності в області теорії та вміти їх вирішувати
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Розглядати предмети в розвитку та їх зв'язку з іншими предметами; Розрізняти суперечності мислення та реальної дійсності; Уникати формальних суперечностей та вміти знімати реальні суперечності; Правильно формулювати, доводити і спростовувати гіпотези
Інформаційне забезпечення	Силабус, посібник (електронне видання, https://ela.kpi.ua/handle/123456789/29714).
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ЕКЗИСТЕНЦІЙНІ ВИМІРИ В УКРАЇНСЬКІЙ ФІЛОСОФІЇ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Основні етапи розвитку української філософії, джерела і методологія дослідження, головні ідеї, їх вплив на становлення культури, мистецтва, релігії, моралі; основні європейські та українські екзистенційні філософські концепції.
Чому це цікаво/треба вивчати	Тому що Екзистенційні виміри в українській філософії виступають світоглядною орієнтацією на внутрішній світ людини, розглядають сутність українського кордоцентризму, антеїзму, ідеї сродності.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - самостійно виконувати науково-дослідну діяльність з використанням сучасних екзистенціальних філософських теорій; - розкривати основні етапи розвитку української філософії, джерела і методологію дослідження українського кордоцентризму, головні ідеї та їх вплив на становлення культури, мистецтва, релігії, моралі; - адаптувати та узагальнювати результати сучасних наукових досліджень з екзистенційної філософії для вирішення наукових і практичних проблем з урахуванням набутих знань з української філософії; - застосовувати на практиці теоретичні основи філософських досліджень розвитку людини та суспільства в екзистенційній філософській традиції.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Вміти переосмислювати наявне та створювати нове цілісне екзистенційне знання та розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми; застосовувати ідеї української філософії для дослідження сучасних реалій українського суспільства.
Інформаційне забезпечення	Силабус, посібник (електронне видання, https://ela.kpi.ua/handle/123456789/18974).
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ЕПІСТЕМОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ НАУК

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	українська
Кафедра	філософії ФСП
Що буде вивчатися	Сутність науки загалом, соціальних та гуманітарних наук зокрема, філософії свідомості як метатеорії філософії науки, визначення сутності наукового знання та процесу пізнання як такого (загальнонаукові методи) та соціогуманітарного пізнання (спеціальнонаукові методи), потенціалу застосування отриманих знань як у професійній діяльності поза академічною сферою, так і застосування їх в межах академічних досліджень (теоретичного та прикладного характеру).
Чому це цікаво/треба вивчати	В цілому викладання курсу спрямоване на формування наукової культури, наукової етики, академічної доброчесності, наукової компетенції майбутніх соціальних працівників та соціологів, як в межах їх професійної відповідальності та компетентності, так і в теренах розвитку теоретичних та метатеоретичних напрямках їх підготовки та активності, разом із тим формуючи потенційні точки доступу до конвергенції отриманих знань у практичну сферу, що є особливо актуальним та обумовленим в контексті російської агресії, де соціальна робота (зокрема, соціальна адаптація та реабілітація) отримують додаткову значущість (на додаток до постійної та незмінної значущості та змістовності соціальної роботи як професії в українському суспільстві).
Чому можна навчитися (результати навчання)	Синоптичне бачення сутності та змісту наукового світогляду, наукової картини світу та наукового методу, як загалом, так і в межах своєї області теоретичних досліджень та в межах власної професійної компетенції. Демаркація науки, не-науки, поганої науки, псевдонауки, наукових фальсифікацій. Застосовувати теоретичні знання у практичній сфері. Вміння отримувати наукове знання, конвертувати його в прикладне. Вміння обирати та застосовувати коректну та найбільш ефективну з існуючих доступних методологій наукового дослідження згідно існуючих можливостей. Знати та застосовувати процедури оцінки – верифікації та джастифікації – щодо компонентів знання зі своєї галузі, котрі претендують на певний статус, даючи оцінку такому статусу
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Здатність до аналізу та критичної рефлексії щодо наукових публікацій, текстів, суджень, досліджень. Здатність проводити коректним чином побудовані, логічно несуперечливі та впорядковані академічні наукові дослідження. Можливість участі в наукових дискусіях, симпозіумах, конференціях із дотриманням професійної етики науковця та принципів академічної доброчесності.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

КОМУНІКАТИВНА ЕТИКА

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити ЄКТС / 120 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Мораль і комунікація як феномени культури та їхній розвиток у формі громадського дискурсу, участь в якому постає як необхідна умова ціннісно-нормативної орієнтації індивіда у прийнятті політичних рішень і консенсуального врегулювання соціальних конфліктів. Дискурсивні практики як форми пізнання та опанування моральним світом.
Чому це цікаво/треба вивчати	Тому що за умов розвитку соціальних інституцій деліберативної демократії та громадянського суспільства, орієнтації на права людини та загальнолюдські цінності розв'язання актуальних проблем людського буття постає як результат відповідального колективного рішення.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Критично визначати критерії аксіологічних вимірів людського буття. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем моралі як соціальної підсистеми з бінарним кодом добро/зло, впроваджувати в повсякденні практики гуманістичні етичні цінності та норми, брати на себе відповідальність за прийняті рішення. Знаходити аргументи для свого судження, брати активну участь в дискурсах з нагальних проблем людського буття, запобігати будь-яким примусам, окрім примусу найвагомішого аргументу. Відповідально приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях. Оцінювати соціальні наслідки ціннісно-сміслового вибору.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Морально-етична рефлексія соціальних процесів в різних підсистемах сталого розвитку суспільства. Етичний моніторинг повсякденного життя. Відповідальність за прийняття індивідуальних та колективних рішень. Аналіз соціально значущих проблем і факторів розвитку вільного, солідарного та справедливого суспільства.
Інформаційне забезпечення	Силабус, посібник (електронне видання, https://ela.kpi.ua/handle/123456789/48947)
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	українська
Кафедра	філософії ФСП
Що буде вивчатися	Головні засади критичних підходів в мисленні та формування здатності до самостійного судження.
Чому це цікаво/треба вивчати	Тому що формується здатність людини до судження, тобто вміння застосовувати загальне правило до конкретних ситуацій, включаючи вміння “ставити себе на місце іншого”. Це є головним показником опанування індивідом такого рівня свідомості як розсудок, без якого неможливе оволодіння основами будь-яких наук, і в першу чергу тих, які використовують засоби математики.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Здатність до критичного засвоєння філософських та наукових теорій класичного періоду розвитку науки. Здатність критично розглядати сучасні теорії, вміти виокремлювати в них раціональне зерно та виправляти концептуальні помилки. Здатність до систематичної самокритики як методу побудови власного світогляду та способу мислення. Здатність розрізняти конструктивну та деструктивну критику. Здатність створити в колективі атмосферу, сприятливу для розвитку критичного мислення. Здатність створити в колективі атмосферу, сприятливу для розвитку критичного мислення. Здатність сприймати критику в свою адресу як позитивний момент. Здатність організовувати форми роботи, сприятливі для використання критики та самокритики як методів вирішення наукових та технічних питань. Здатність формувати критичне мислення у інших людей. Здатність вибудовувати навчальний процес таким чином, щоб критика та самокритика були його необхідним елементом.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Формування критичного ставлення до будь-якої інформації. Здатність до самокритики, яка б запобігала перетворенню критичного підходу до дійсності в критиканство та суб'єктивізм. Здатність витримувати напруження суперечності, що відрізняє розумне, тобто творче мислення від розсудку як вміння маніпулювати готовими логічними формами в межах певного алгоритму.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс https://ela.kpi.ua/handle/123456789/29715
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

МИСТЕЦТВО НАУКОВОЇ ДОПОВІДІ ТА АРГУМЕНТАЦІЇ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Вивчаються основи різноманітних наукових усних та письмових наративів: статей, доповідей на наукових семінарах, дискусіях, брифінгах, прес-конференціях, лекціях тощо. Вивчаються основи формулювання думок, ідей та технологій аргументації в наукових дискурсах: від детальних логічних кліше – до майстерності публічних виступів на науково-культурних заходах, у ЗМІ, в навчальних аудиторіях, у процесі підготовки та захисту дисертаційної роботи.
Чому це цікаво/треба вивчати	Оскільки аспіранти занурені у наукову роботу, даний курс надає їм ефективні алгоритми для підготовки та написання фахових статей, публічних виступів з теми дисертаційного дослідження, для захисту дисертації. Окрім того певна частина молодих дослідників має перспективу викладацької та управлінської роботи, тому набуті знання стануть доречними і для професійної підготовки лекцій, семінарських занять та наукових дискусій в навчальних аудиторіях
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - самостійно виконувати науково-дослідну діяльність з використанням засвоєних аспектів наукової аргументації та майстерності наукової доповіді; - логічно та переконливо транслювати власні думки, ідеї, відкриття для наукового загалу та широкої аудиторії; - адаптувати та узагальнювати результати своїх наукових досліджень згідно технологіям аргументації, викладених у методології дослідження та новизні ; - застосовувати на практиці засвоєну теоретичні основи наукової дисципліни;
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Вміти переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми, переконливо викладаючи їх у письмових та усних дискурсах; Застосовувати сформовані ідеї для дослідження сучасних реалій українського суспільства.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Головні відомості про засоби формування політичної поведінки, про політичні відносини та управління соціально-політичними процесами. Вивчення головних особливостей зовнішньої та міжнародної політики, що розкриває відносини між державами на міжнародній арені.
Чому це цікаво/треба вивчати	Тому що вивчення дисципліни «Політичні студії» визначає мету, завдання, головні методи та форми управління суспільством та підвищує рівень включеності в політичне життя .
Чому можна навчитися (результати навчання)	критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально - політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях; знати соціально - політичні процеси на загальнодержавному; знати соціально - політичні процеси на регіональному та місцевому рівнях; демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей; знати на відповідному рівні загальну природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи основні віхи розвитку уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Володіння базовими знаннями та основними поняттями в сфері політичної науки, знання закономірностей та тенденцій політичних систем та процесів; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік .

ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	українська
Кафедра	філософії ФСП
Що буде вивчатися	Оволодіння знаннями з психології творчості надасть змогу аспірантам осмислювати проблему творчості (творчий потенціал, задатки, здібності, обдарованість, творча особистість, етапи творчого процесу, інсайт, творче мислення, актуалізація творчого потенціалу, розвиток креативності тощо) з метою самоздійснення особистості в процесі творчої професійної діяльності та життєдіяльності.
Чому це цікаво/треба вивчати	Будь-яка діяльність, у тому числі професійна, неможлива без вирішення творчих завдань, без розуміння й усвідомлення необхідності залучення особистості до творчої діяльності. Вміння творчо підходити до виконання завдань, проявляти креативність, актуалізувати власний творчий потенціал, сприятиме успішній особистісній та професійній реалізації особистості. Формування творчої особистості, яка здатна генерувати оригінальні ідеї у різних сферах активності (зокрема, мисленні, спілкуванні, діяльності тощо), вирішувати проблему новим способом, «породжувати» нове є актуальним завданням сьогодення. Це зумовлює доцільність вивчення навчальної дисципліни «Психологія творчості».
Чому можна навчитися (результати навчання)	Здатність розуміти та усвідомлювати основні поняття, теорії та закономірності, що становлять категоріальний апарат психології творчості; психологічні механізми і закономірності забезпечення творчості особистості; принципи застосування психологічних знань для розвитку творчого потенціалу особистості. Здатність аналізувати сучасні психологічні концепції та теорії творчості, виходячи з доцільності використання їх у практичній науковій діяльності; Здатність аналізувати психологічні особливості творчої особистості. Здатність застосовувати методи психологічного дослідження творчості. Здатність застосовувати методи стимуляції творчості та розвитку творчого потенціалу. Здатність використовувати методи діагностики розвитку творчого потенціалу на різних вікових етапах розвитку особистості. Здатність аналізувати психологічний клімат у творчого (наукового) колективі.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Вивчення навчальної дисципліни «Психологія творчості» сприятиме розвитку творчого та інноваційного потенціалу особистості. Отримані знання аспіранти зможуть використовувати під час творчого процесу написання дисертаційної роботи.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Що таке особистість і як відбувається її розвиток. У чому різниця між індивідом і особистістю. Чим відрізняється людина як індивідуум і як індивідуальність. Як розвиток кожної людини залежить від культурної та соціальної взаємодії людей, спілкування і взаємин з іншими. Як відбувається людський саморозвиток.
Чому це цікаво/треба вивчати	Це допоможе: розуміти себе та інших людей (близьких і дальніх), кризові віки і критичні стани як в індивідуальному, так і в спільному розвитку; спілкуватися і будувати різноманітні відносини, спираючись на розмаїття культур, рушійні сили і динаміку соціальних взаємодій і зв'язків; орієнтуватися у власній діяльності на ключові тренди і перспективи розвитку культури та соціуму.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<p>Розуміти принцип розвитку, що лежить в основі багатогранності людської особистості, соціальної взаємодії спільнот та історії культури.</p> <p>Встановлювати факти і закономірності фізичного, психічного, інтелектуального, культурного і соціального розвитку людини і суспільства, виявляти причинно-наслідкові зв'язки між соціокультурними явищами і подіями, враховувати їх у своїй діяльності, самостійно робити висновки, аргументувати свої думки.</p> <p>Вчасно діагностувати проблеми соціального та індивідуального розвитку, визначати методи і шляхи їх розв'язання, оцінюючи культурні умови і наслідки.</p> <p>Розробляти стратегію і тактику розвитку з урахуванням індивідуальних і соціокультурних особливостей, оперативно знаходити ефективні рішення, не губитися у кризових ситуаціях, умовах невизначеності, швидкоплинності та мінливості.</p> <p>Виявляти суперечності розвитку та застосовувати особистісні якості та соціокультурні засоби для їх розв'язання, врегулювання конфліктних ситуацій.</p> <p>Вміти аргументувати свою позицію, переконувати, вести конструктивні переговори, результативну полеміку, толерантно дискутувати.</p> <p>Самостійно будувати та підтримувати конструктивні взаємини з широким загалом, представниками різних спільнот і організацій, враховуючи їхні соціальні та культурні відмінності.</p>
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	<p>Працювати в міжнародному соціокультурному контексті, спілкуватися з представниками різних соціальних і культурних груп, налагоджувати взаємодію і діалог державних, громадських і комерційних організацій на умовах соціального партнерства.</p> <p>Ви зможете:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бути мобільним, комунікабельним, самостійним, генерувати оригінальні ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності в напрямку розвитку; - виявляти ініціативу, швидко освоюватися та діяти у новій ситуації; - бути здатним як до командної, так і одноосібної праці; - спиратися на соціокультурні особливості в генеруванні процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості; - попереджати соціальні ризики, кризові ситуації розвитку, запобігати та врегульовувати соціокультурні конфлікти; - досліджувати і оцінювати з позицій розвитку проблеми, потреби, особливості спільнот і особистостей в умовах конкретної соціокультурної ситуації.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

СОЦІАЛЬНА АНТРОПОЛОГІЯ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	українська
Кафедра	філософії ФСП
Що буде вивчатися	Базові поняття та категорії, теоретичні течії соціально-філософської антропологічної традиції, також історичні та сучасні соціокультурні антропологічні складові розвитку цивілізації Homo sapiens sapiens.
Чому це цікаво/треба вивчати	Змістовні особливості дисципліни пов'язані з предметною орієнтацією соціальної антропології, яка зосереджена на вивченні загальних закономірностей суспільного життя, специфічних формах людської діяльності, ролі особистості в суспільстві і проблемах прогнозування антропологічного майбутнього. Її об'єкт досліджується багатьма іншими соціальними науками (економічною теорією, політологією, соціологією, демографією, історією, соціальною психологією, культурологією тощо). Соціальна антропологія прагне розкрити фундаментальні засади суспільного життя, її внутрішньої структури, функціонування та розвитку, її системний, цілісний характер. Вона розробляє епістемологію соціального пізнання, узагальнює досвід суспільних наук. Її методологія закладає теоретичну основу для конкретних соціальних і гуманітарних наук.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Вміння використовувати провідні моделі гуманітарного пізнання як смисловий простір міркувань в історичному, соціокультурному, мовно-літературному, загальнонауковому, історико-філософському та теоретико-філософському контекстах. Розмаїття та специфіки соціофілософських дисциплін. Навички застосування загально-гуманітарних та соціоантропологічних знань при розв'язанні проблем в різних сферах життєдіяльності.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях, використовувати ввічливі форми звернення до опонента, концентруватися на значущих складових судження, не переходячи на особистості. Знання про еволюцію основних філософських ідей та проблем, орієнтація в напрямках і тенденціях сучасного філософського дискурсу, їх зв'язку з попередньою інтелектуальною історією. Розуміти особливості виникнення, еволюції філософії сучасності в сутнісних та зовнішніх формах філософських традицій. Уявляти історичний поступ світової філософії, етапи її розвитку, еволюцію основних філософських ідей та проблем. Вміти аналізувати особливості філософських систем сучасності. Аналізувати та інтерпретувати гуманітарні тексти, виокремлювати та відтворювати смислову структуру тексту, оцінювати послідовність та валідність аргументації, виділяти продуктивні ідеї. Отримані знання також необхідні для самовдосконалення студента у напрямку підвищення якості управління соціокультурними процесами
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

СОЦІАЛЬНА ЕКОЛОГІЯ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	<p>Основні соціально екологічні закони та принципи; Середовище людини та його елементи як суб'єкти соціально-екологічної взаємодії; Глобальні соціально-екологічні проблеми й шляхи їх вирішення; Соціально-екологічна взаємодія та її основні характеристики.;</p> <p>Вплив факторів середовища на людину. Джерела екологічної безпеки; Найважливіші характеристики людини як суб'єкта соціально-екологічної взаємодії: потреби, механізми адаптації й адаптованість; Поведінка людини в екстремальних екологічних ситуаціях; Соціально екологічна політика та її роль в оптимізації взаємовідносин суспільства та природи</p>
Чому це цікаво/треба вивчати	<p>Тому що соціальна екологія стала визначником світогляду і нової філософії життя. Усе, що раніше сприймалося як проблема охорони довкілля, тепер набуває виразних ознак глобальної екологічної кризи і потребує іншого концептуального, а отже і дидактичного осмислення. Відповідь на екологічний виклик корениться в гуманітарній сфері, в системі світоглядних цінностей, в моральних, етичних аспектах, якими керується людина, діючи в природі. Тому усвідомлення свого місця в природі, своїх зв'язків з природою, розуміння обмежень, які накладаються законами природи і вміння їх використовувати при конструюванні своїх людських систем, є найістотною складовою професійної (кваліфікаційної) характеристики і моральної зрілості спеціаліста</p>
Чому можна навчитися (результати навчання)	<p>Розуміти базові поняття екології та соціального здоров'я, сучасні стратегії екологічно збалансованого розвитку суспільства, забезпечення здоров'я людини; використовувати у своїй практичній діяльності об'єктивні оцінки медико-соціальних та соціально-екологічних наслідків прийнятих рішень; користуватись навичками дослідження соціально-екологічних проблем в сучасному суспільстві; приймати управлінські рішення з охорони, захисту та збереження навколишнього природного середовища</p>
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	<p>Визначати основні закономірності взаємодії суспільства та природи, сучасні досягнення в галузі раціонального природокористування; досліджувати соціально-екологічні явища та процеси; визначати вплив довкілля на людину в різних умовах функціонування національного господарства на підставі методів математичної статистики; визначати природні і соціально-економічні умови, що зумовлюють захворюваність людини; давати оцінку екологічних та соціальних наслідків випадків та інцидентів</p>
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

СОЦІАЛЬНА МЕТОДОЛОГІЯ ПІЗНАННЯ ЛЮДИНИ В ПСИХОАНАЛІЗІ

Рівень ВО	третій (освітньо-науковий) рівень
Курс	2 курс
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Вимоги до початку	Даний курс сприяє поглибленню знань з таких дисциплін як філософія, психологія, культурологія, правові засади соціальної роботи, політологія; розглядає поведінку як соціальне явище.
Що буде вивчатися	Соціальні концепції представників психоаналізу; теорії формування і розвитку особистості, функціонування психіки людини, враховуючи такі її компоненти, як свідомість, несвідоме, колективне несвідоме, соціальне несвідоме; концепції соціального психоаналізу: проблеми відчуження та соціальної адаптації, самореалізації та само актуалізації.
Чому це цікаво/треба вивчати	Вивчення цього курсу дозволяє враховувати при оцінці розвитку суспільного процесу психологічні характеристики окремого індивіда, групи осіб, великих соціальних спільнот, що мають свої психологічні характеристики. З цієї точки зору методологічно перспективними є концепції психоаналізу, які при розгляді структури психіки враховують не тільки діяльність свідомості, а й несвідомого. Необхідність нових підходів пов'язана з тим, що ХХІ століття характеризується як століття масової інформації, комунікації, Інтернета, які впливають на індивіда, перетворюючи його в одиницю натовпу, а людський розум – в масовий розум. Такі засоби маніпуляції людською психікою використовуються як дієві методи для соціальних змін.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Соціальний психоаналіз розглядається як перспективний напрям дослідження людини у світі. Його методологія передбачає аналіз психіки як на індивідуальному рівні, так і на рівні групи та суспільства. Психіка при цьому має складну структуру, що включає свідомість, індивідуальне й колективне несвідоме, соціальне несвідоме та так звану «акмеїстичну психологію». На суспільному рівні акмеїстична психологія трактується як духовний шар соціальної психіки, який формує ідеологічні та ціннісні орієнтири розвитку людини в певних історичних і соціальних умовах. Співвідношення свідомого й несвідомого залежить від ґендеру, культури, релігії, расових та соціальних чинників, притаманних конкретній епосі.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Соціальний психоаналіз дає змогу аналізувати людину через систему соціальних впливів і смислів, з'ясувати глибинні та «акмеїстичні» мотиви поведінки, а також механізми взаємодії різних рівнів психіки. На рівні суспільства цей підхід допомагає виявляти приховані тенденції розвитку соціальних процесів, латентні мотиви поведінки різних груп, а також пояснювати зміщення в бік несвідомого, коли домінують базові потреби й інстинктивні імпульси. Завдяки цьому можна краще зрозуміти причини ірраціональної поведінки людей, приховані механізми хаотизації, маргіналізації, атомізації суспільства та посилення егоцентричних орієнтацій соціальних суб'єктів.
Інформаційне забезпечення	Силабус, монографія
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

СОЦІАЛЬНА МІФОЛОГІЯ В СУСПІЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЯХ: ТЕОРЕТИЧНИЙ І ПРАКТИЧНИЙ КОНТЕКСТ

Кафедра, яка забезпечує викладання	Філософії
Можливі обмеження	відсутні
Спеціальності, для яких адаптована дисципліна	Для всіх спеціальностей
Курс, семестр	2 курс 3 або 4 семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	немає
Що буде вивчатися	Теоретичні та практичні аспекти міфологічних уявлень народів світу в контексті суспільних трансформацій
Чому це цікаво / треба вивчати	Соціальна міфологія допоможе ознайомитися студентам з основними поняттями в області виникнення та розвитку міфологічних уявлень, формування знань про місто і роль міфології в людському житті та історію міфологічних уявлень народів світу. Якщо міфологія в цілому є системою знань, що розвивається, про всезагальні властивості речей, процесів, про їх взаємні зв'язки і залежності, про світ як такий, про загальні закони його розвитку, про закони діяльності і сенс життя людини, то дисципліна «Соціальна міфологія в суспільних трансформаціях: теоретичний і практичний контекст» відноситься до реконструкції міфологічної свідомості в конкретних просторово-часових вимірах (історія та сучасність)
Чому можна навчитися	Вивчення дисципліни дозволить об'єктивно та неупереджено висвітлювати міфологічні події, явища, процеси; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки; порівнювати, аналізувати, узагальнювати і критично оцінювати міфи, спираючись на здобуті знання; зіставляти міфологічні події, процеси за міфологічними системами, встановлювати синхронність (сюжетів, подій, героїв) в міфології; вільно володіти термінологічним апаратом з соціальної міфології; співставляти та систематизувати дані різних міфологічних систем, застосовувати їх при характеристиці подій, явищ, процесів, окремих міфічних особистостей.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	Використовувати на практиці особливості критичного філософського-міфологічного мислення; аналізувати основні предметні сфери соціальної міфології; застосовувати категоріальний апарат міфології; аналізувати зміст основних міфологічних категорій та використання їх в якості загальних принципів мислення; розрізняти інтерпретації подій суспільного буття з позицій традиційної „міфологічної свідомості” та сучасної формата мислення; проводити релігієзнавчий та філософський аналіз цінності та походження різноманітних наукових гіпотез, теорій і концепцій, фактів міфологічного життя.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, підручник, презентаційні матеріали до лекцій, методичні вказівки до проведення семінарських занять та самостійної роботи.
Семестровий контроль	Залік.

СОЦІАЛЬНА УРБАНІСТИКА

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год, Лекції – 18 год, семінарські заняття – 36 год., самостійна робота – 66 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Основні етапи розвитку соціальних процесів урбанізації у світі та в нашій країні. Філософсько-психологічні та соціокультурні детермінанти творення типу людини Homo Urbanus, трансформації у соціальному житті, політиці, економіці, культурі, пов'язані із бурхливим розвитком мегаполісів, ІКТ, глобалізації та віртуалізації життя. Специфіка міського образу життя в сучасних умовах війни і миру. Особливості соціальних процесів урбанізації в Україні.
Чому це цікаво/треба вивчати	Саме в містах вирішується доля світу, на їхніх революційних площах, у владних кабінетах, в офісах ТНК, у дипломатичних установах. Відбувається перетворення міст у глобальні суб'єкти, у самостійні соціальні актори. Знання цього допоможе кожному усвідомити соціальні тенденції урбанізації, краще інтегруватися, адаптуватися до життя міста, аналізувати значущі події.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - самостійно виконувати науково-дослідну діяльність соціальних процесів у містах з використанням соціокультурних теорій, концептів, технологій; - розкривати основні етапи розвитку соціальної урбаністики ; - адаптувати та узагальнювати результати сучасних наукових досліджень з соціальної урбаністики ; - застосовувати на практиці теоретичні основи соціальної урбаністики
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Вміти переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми; застосовувати ідеї соціальної урбаністики для дослідження сучасних реалій життя європейського та українського суспільства.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

СОЦІАЛЬНО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ВИМІР СУЧАСНОЇ НАУКИ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Особливості формування та основні етапи дослідження соціальної природи науки, соціокультурних засад формування соціальної історії науки, концепцій філософії науки та соціології науки та методологічних проектів соціології науки.
Чому це цікаво/треба вивчати	Будуть здобуті професійні знань й практичних надбань історико-наукових реконструкцій на засадах філософії науки. Дослідження процесу інституалізації науки та головних методологічних стратегій.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - аналізувати вплив соціокультурних чинників на розвиток сучасної науки; - аналізувати взаємозв'язки науки і суспільства на історичних етапах розвитку для вираження наукових результатів; - з'ясування стратегічних чинників впливу соціально-методологічних вимірів на розвиток соціальної історії науки -аналізувати вплив соціальних змін на зміни в науковому знанні та на взаємовідношення науки як соціального інституту (макроаналітична стратегія). - правильно використовувати ситуативні дослідження в дослідженні соціальності науки (мікроаналітична стратегія).
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Формування здатностей до пошуку, виявлення ефективних методологій та концептуальних підходів до аналізу методологічних засад соціальної природи (історії) науки, оброблення та аналіз інформації з різних джерел; знання та розуміння предметної області; знання і розуміння сутності, значення і видів соціально-методологічного виміру сучасної науки.
Інформаційне забезпечення	Програма дисципліни та навчально-методичний комплекс: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/19677
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

СОЦІОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Особливості функціонування культури в конкретних соціальних умовах; специфіка розвитку культури в умовах комерціалізації та ринкових відносин; зв'язок між соціологією культури та мистецтвом, освітою, наукою, дозвіллям.
Чому це цікаво/треба вивчати	У результаті вивчення будуть здобуті здатності до багаторівневого дослідження соціокультурної динаміки в умовах складної структури суспільства, різних підсистем та субкультур.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Критично аналізувати й оцінювати чинну культурну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях; Ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту; Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень; Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. Співпрацювати у міжнародному середовищі та розпізнавати міжкультурні проблеми у професійній практиці;
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття у формі навчальних дискусій та презентацій
Семестровий контроль	Залік

СОЦІОЛОГІЯ РЕЛІГІЇ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год,
Мова викладання	українська
Кафедра	філософії ФСП
Що буде вивчатися	Базові поняття та категорії, проблеми вітчизняної та сучасної релігієзнавчої традиції в її соціологічному аспекті
Чому це цікаво/треба вивчати	Досвід, отриманий із вивченням навчального курсу, є інструментом, що дозволить пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач; актуалізує вміння використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації; більш ефективно обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури
Чому можна навчитися (результати навчання)	Визначати специфіку сучасних тенденцій розвитку соціології релігії в Україні та світі; Розкривати особливості основних етапів вивчення соціологічних та соціокультурних складових релігійних систем, зміст основних напрямів і течій; Оволодіти основними принципами сучасного соціологічного наукового тлумачення еволюційного розвитку релігійних систем; Здобути здатність до виявлення базових засад і особливості соціологічного тлумачення сучасного феномена релігії.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Використовувати на практиці особливості впровадження соціокультурних складових в релігійних системах; аналізувати основні предметні сфери еволюції соціології релігійної в контексті сучасності; застосовувати категоріальний апарат навчальної дисципліни; аналізувати зміст основних соціологічних категорій та використання їх в якості загальних принципів мислення; розрізняти загальні тенденції сучасних змін соціології релігійності в Україні та світі; обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

СУЧАСНІ АРТ-ПРАКТИКИ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год,
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Теоретичні та практичні аспекти арт-практики як естетичного феномену, як явища сучасного актуального мистецтва (contemporary art), пов'язаного з художніми експериментами та пошуком нових засобів виразності, нових стратегій естетичної комунікації; арт-практики модернізму й постмодернізму в ХХ-ХХІ ст. в європейській та українській культурі, а також візуальні, аудіальні та аудіовізуальні арт-практики, які сформувалися у контексті розвитку сучасної медіакультури, зокрема, медіа-арт, цифрове мистецтво.
Чому це цікаво/треба вивчати	Вивчення цього курсу дозволяє усвідомити становлення мистецьких практик модерну та постмодерну у процесі історичної динаміки розвитку художньої культури, зрозуміти арт-практики як прояв нової чуттєвості в західноєвропейській та українській культурі ХХ-ХХІ ст., дослідити вплив цифрових і медіатехнологій на формування інтерактивних стратегій сучасних арт-практик, висвітлити специфіку застосування віртуальної реальності у контексті естетико-художніх інновацій медіа-арту, розглянути арт-практики в творчості сучасних українських митців. Сутнісно важливим у розгляді проблематики дисципліни є поєднання теоретичних та практичних форм засвоєння тематичного матеріалу, що забезпечується застосуванням інтерактивних стратегій (ділова гра) та активним використанням мультимедійних засобів у репрезентації арт-практик. Важливим є і відвідування експозиції українського авангарду в Національному Художньому музеї України й арт-студії одного з сучасних українських митців.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Оволодіти навичками поєднувати теоретичні та практичні аспекти отриманих знань в сприйнятті та інтерпретації арт-практик, набуваючи естетичний досвід. Орієнтуватися в мистецьких практиках культури модерну, постмодерну, арт-практиках сучасної медіакультури. Сприймати мистецтво як унікальний засіб гармонізації особистості, як форму соціальної взаємодії та комунікації, як галузь творчості, що впливає на розвиток креативності й самореалізації в професійній діяльності фахівця.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Поглибити знання й розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Застосовувати отримані знання, набутий естетичний досвід в діяльності соціального працівника, зокрема у процесі комунікації і формуванні позитивного професійного іміджу. Звертатися до сучасних арт-практик як креативної форми дозвілля й творчої діяльності, що розвиває внутрішній світ сучасної людини.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ТЕОРІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год,
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Співвідношення природи, культури, суспільства, людини. Соціальність та соціокультурна динаміка. Закономірності соціокультурного процесу та механізми розвитку цивілізацій. Цивілізаційні механізми: ринок, держава (політика, право), освіта, наука, релігія, мистецтво. Особливості цивілізаційного процесу в Західній та Східній Європі. «Схід – Захід» у дзеркалі культури. Соціокультурний контекст зародження цивілізації західного типу. Місто як системоутворюючий чинник західної цивілізації. Місто як організована сукупність просторів культури. Фізичний та символічний ландшафт міста. Тенета порядку в історії цивілізації. Сучасні концепції влади. Соціокультурні механізми соціалізації. Сучасні проблеми соціалізації. Культурні фактори господарчої діяльності. Мораль і економіка. Суперечлива єдність чоловічого та жіночого буття в культурі. Соціокультурні виміри гендерних відносин. Історичні трансформації гендерних відносин. Форми суспільного контролю над сексуальністю. Комунікація в універсумі культури Комунікаційна революція. Еволюція засобів соціальної комунікації. Концепції кризи сучасної цивілізації. Теоретичні підходи до побудови прогнозів щодо майбутнього людської цивілізації.
Чому це цікаво/треба вивчати	Вивчення цього курсу дозволяє усвідомити особливості цивілізаційного розвитку України, пізнати закономірності та спрямованість розвитку людства у його до цивілізованих формах, а також причини виникнення цивілізацій східного та західного типу з притаманними їм механізмами організації суспільного життя. Ви ознайомитеся з різними підходами до пояснення причин соціокультурних відмінностей, що виявляються у розвитку різних народів, та з критеріями порівняння різних культур. Ви маєте можливість ознайомитися з теоріями, що пояснюють механізми формування ментальності (характеру) народів та унікальності шляху розвитку культури кожного народу. Вивчення усіх тем цього курсу спрямовано на усвідомлення особливості протікання усіх соціокультурних процесів в сучасному суспільстві і, зокрема, в українських реаліях.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - використовувати у професійній діяльності знання з філософії, соціології та культурології і рефлексивні навички для класифікації, систематизації та типологізації результатів спостережень за процесами, що відбуваються у сучасному суспільстві; - адаптувати і узагальнювати результати сучасних досліджень за спеціальністю філософія, культурологія, соціологія, для вирішення наукових і практичних проблем; - здійснювати пошук та опрацьовувати (аналізувати та інтерпретувати) гуманітарні тексти, аналізувати, інтерпретувати та презентувати інформацію з метою виявлення причин та наслідків соціокультурних змін; - вибудовувати стратегії розвитку особистості у соціокультурному просторі;
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	<ul style="list-style-type: none"> - виявляти принципи дії механізмів соціального успадкування та характеризувати особливості соціалізації особистості у конкретно-історичних соціокультурних системах; - застосовувати знання закономірностей соціокультурного процесу у практиці діяльності у сфері самовиховання, виховання та освіти; - застосовувати наукові поняття, закономірності розвитку та загальні властивості соціокультурної реальності до аналізу історії розвитку суспільства та сучасних соціокультурних процесів у світі та Україні; - аргументовано викладати і проводити компаративний аналіз основних теоретичних підходів до дослідження суспільства як самоорганізованої системи; - аналізувати сучасні соціально-філософські теорії та продукувати наукове філософське знання; - вести дискусії та полеміку засобами вербального мовлення та письмового аргументованого викладу власної світоглядної, професійної, наукової, громадянської позиції.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс Google classroom III.kpi https://classroom.google.com/c/NTkzNDAzMjA3ODcy?cjc=Issr7ir
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття у формі колоквиумів, конференцій та дискусій.
Семестровий контроль	Залік

ФІЛОСОФІЯ НАУКИ І ТЕХНІКИ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год,
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Загальні закономірності розвитку науки і техніки та їх вплив на розвиток суспільства і формування людини, головні відомості з історії науки, техніки та технологій, філософські та наукові концепції їх розвитку, політико-економічні аспекти їх впливу на суспільство
Чому це цікаво/треба вивчати	В сучасних умовах для успішного вирішення управлінських задач недостатньо володіти спеціальними управлінськими технологіями, оскільки вони мусять розвиватися так само швидко, як розвивається сама наука і техніка. Але вивчення саме філософії науки і техніки дозволить опанувати методологію дослідження та управління суспільними змінами і трансформаціями
Чому можна навчитися (результати навчання)	Аналізувати наукові концепції та технічні проекти на предмет їх відповідності критеріям науковості; Оцінювати наукові концепції та технічні проекти з точки зору їх відповідності практичним потребам сучасного рівня; Визначати рівень соціальних та економічних ризиків застосування тих чи інших наукових ідей чи технічних рішень; Ідентифікувати сучасні наукові та технічні ідеї з точки зору історії філософії, науки та техніки та визначати, чи здатні вони витримати ту критику, якій були піддані їх класичні прототипи; Використовувати сучасні методи моделювання та прогнозування розвитку науки і техніки
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Використовувати інформаційні технології для вирішення завдань збору та первинної обробки наукової та технічної інформації; Формувати принципи побудови інформаційних моделей тих чи інших соціальних процесів; Використовувати сучасні методи моделювання та прогнозування розвитку науки і техніки; Здійснювати науково обґрунтований аналіз інформації стосовно сучасних досягнень в області науки і техніки
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчальний посібник з філософії науки і техніки
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ФІЛОСОФСЬКА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПРОБЛЕМИ НЕСВІДОМОГО

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год,
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Проблема несвідомого у психоаналітичній філософії, досягнення людиною гармонійного розвитку, самоактуалізація, соціалізація особистості за складних умов сучасного світу.
Чому це цікаво/треба вивчати	Тому що дисципліна «Філософська інтерпретація проблеми несвідомого» розглядає одну з найвпливовіших філософських течій ХХ століття – психоаналітичну філософію, центральною ідеєю якої є проблема несвідомого та його вплив на духовне життя людини.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність виявляти зв'язки між зовнішнім та внутрішнім світом людини; - Здатність аналізувати історико-філософські проблеми, пов'язані з розумінням природи людської психіки, - Здатність застосовувати методологічні засади для нового підходу до вивчення психології буття людини; - Здатність аналізувати функціонування людської психіки, її структури у різних концепціях фрейдизму та неофрейдизму, а також інтерпретацію несвідомого та його ролі у поведінці, мотивації та діяльності особистості; - Здатність суміщати психоаналітичний метод дослідження людини з філософсько-антропологічним, екзистенціалістським, феноменологічним, персоналістським, структуралістським, герменевтичним баченням буття людини у світі.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Вивчення дисципліни сформує здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в різних сферах суспільної діяльності, в тому числі у фаховій практичній діяльності, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає формування комплексного уявлення про природу людини, як соціальну так і біологічну на стику кількох наук: філософії, психології, фізіології, нейрофізіології, біології.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ ФЕНОМЕНУ НЕТРАДИЦІЙНОЇ РЕЛІГІЙНОСТІ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год,
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Типологізація і класифікація нетрадиційних релігій; специфіка організаційної структури, віровчення, культова і позакультова діяльність основних різновидів нових і нетрадиційних релігійних організацій; діяльність нетрадиційних релігійних організацій в Україні.
Чому це цікаво/треба вивчати	Тому що дисципліна «Філософський аналіз феномену нетрадиційної релігійності» розглядає історію і генезу нетрадиційних релігій; основні типи організаційних структур нетрадиційних релігійних громад; методи соціально-психологічної реабілітації колишніх членів нетрадиційних релігійних організацій.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - здатність виявляти та класифікувати нетрадиційні релігії; - здатність застосовувати науково-релігійний підхід до вивчення нетрадиційних релігій; - здатність аналізувати історичний розвиток нетрадиційних релігій в контексті мультикультурного синтезу; - здатність застосовувати методологічні засади для вивчення нетрадиційних релігій; - здатність аналізувати релігійну діяльність найбільш поширених у світі нетрадиційних релігійних організацій.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Вивчення дисципліни сформує комплексне уявлення про специфіку розвитку нетрадиційної релігійності в Україні та світі.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ АНТРОПОЛОГІЇ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити ЄКТС: 120 год,
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Вимоги до початку вивчення	Знання в межах програми магістерської підготовки, з блоку філософських н/д, історичних н/д, соціологічних н/д і правових н/д.
Що буде вивчатися	Філософські ідеї та концепції, що розкривають антропологічний вимір філософського знання, надають філософські знання про буття людини, її місце у світобудові та світоустрої, місію, сенс і призначення; актуалізують питання сутності людини та її сутнісних характеристик у контексті глобалізаційного і цивілізаційного розвитку та сучасних наукових революцій.
Чому це цікаво/треба вивчати	Для формування здатностей розробляти філософські проблеми педагогічної, соціальної та проективної, медичної та інших видів антропології та забезпечувати філософсько-методологічне підґрунтя для вирішення антропологічних і демографічних проблем в управлінні, освіті, науці та інших сферах суспільного життя.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень філософсько-антропологічної думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії; - формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, логічні доведення, наявні літературні дані; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого інтелектуального та соціокультурного контекстів; - планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософської антропології та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; - розвивати в сучасних дослідженнях філософські антропологічні ідеї та застосовувати їх у науковій аналітиці, експертизі, консультуванні та супроводі.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати філософські антропологічні знання для творчого вирішення демографічних проблем, формування людських ресурсів і людського капіталу, розвитку людської особистості; - розвивати філософсько-методологічні знання для розгляду актуальних питань визначення меж і можливостей технологічного втручання у різні виміри існування людини, її свідомість, ментальність, функціонування мозку, втручання в емоційну сферу та питань анатомічної будови людини; - застосовувати філософські антропологічні знання для прийняття управлінських рішень, контролю інтелектуальної діяльності; - розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми; - застосовувати отримані знання задля розвитку особистості, у професійній діяльності, науково-дослідницькій роботі та застосовувати їх у науковій аналітиці, експертизі, консультуванні та супроводі.
Інформаційне забезпечення	Робоча навчальна програма (силабус) дисципліни, дистанційний курс на платформі Сікорський
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття.
Семестровий контроль	Залік

ФІЛОСОФІЯ ТА КУЛЬТУРА ПОСТМОДЕРНУ

Кафедра, яка забезпечує викладання	філософії
Можливі обмеження	Без обмежень
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Спеціальності, для яких адаптована дисципліна	Для всіх спеціальностей
Форма навчання	Денна, заочна
Курс, семестр	2 курс, осінній або весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Знати основні етапи та характеристики історико-культурного процесу; основні постмодерністські теорії та методи їх культурологічних досліджень, у т.ч. методи філософії культури, теорії та історії культури, соціології культури, історії художніх практик; основні культурологічні поняття та категорії
Що буде вивчатися	Навчальна дисципліна знайомить студентів із основами теорії постмодернізму, які є новою міждисциплінарною галуззю досліджень нового історичного етапу культури. Визначається предмет, завдання, теоретичні основи, методології, основні напрямки та проблематика постмодернізму. З'ясовуються соціокультурні засади Постмодерну та досліджується соціокультурна динаміка його культурних практик, а також зв'язок з попередніми типами культури (традиційною та модерною), приділяється увага проблемам культурної динаміки ХХ та ХХІ століть та загальноглобалізаційним процесам. Розглядаються засади постмодерністської методології та перспективи її аплікації до культурних зрушень, окреслюються основні типології сучасних постсучасних культур. Пояснюється варіативність постсучасних культур, яка є результатом впливів взаємопов'язаних чинників (релігійних, світоглядних, політичних, природно-кліматичних та матеріально-економічних) на культурні практики та загальноцивілізаційні тенденції. Послідовно розглядаються базові теорії постмодернізму.
Чому це цікаво / треба вивчати	надати студентам цілісну систему знань про сучасні тенденції Постмодерну, основну проблематику, дослідницькі підходи та методології вивчення теорії постмодернізму.
Чому можна навчитися	В результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й засвоїти та використовувати ці знання у своїх самостійних дослідженнях постсучасних культурних практик, вміючи надавати неупереджену експертну оцінку дослідженим явищам та феноменам культурного життя постсучасного світу
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	збирати та інтерпретувати інформацію щодо феноменів та явищ культури, культурних процесів та подій; застосовувати основні терміни, категорії і класифікації культурології в аналізі соціально-культурних явищ та процесів; виявляти сучасні тенденції співіснування різних культур в умовах глобалізації та міжкультурного діалогу, прогнозувати перспективи їх розвитку з урахуванням особливостей перебігу культурних процесів в умовах глобалізації; володіти елементарними навичками наукового дослідження та управління інформацією; критичного ставлення та прогнозування стосовно політичних, економічних, культурно-мистецьких подій та явищ; використання іншомовних фахових культурологічних інформативних джерел
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, дистанційний курс
Семестровий контроль	Залік

HISTORICAL SOCIOLOGY OF GLOBAL CONFLICTS	
Level of Higher Education	PhD
Semester	3
ECTS	4 credits
Language of Instruction	English
Department	Sociology Department, Faculty of Sociology and Law
Instructor	Doctor of Sociological Sciences Myroslava Kukhta
Prerequisites	Knowledge of political science, classical and modern sociological theories, social theories of modernity and modernization
Issues to be covered within the course / What will be studied	<ul style="list-style-type: none"> • What is a global conflict?; • Causes of global conflict; • Relationship between economic imperatives and personal leadership in global conflicts; • Military technologies, the state and social structures; • Global conflicts in history.
Why should it be studied / Why is it interesting?	There have been conflicts that have reshaped the global balance powers. They also boost the development of technologies and alter the social as well as political structures. Well-know Friedrich Engels' prophesy pertinently described the consistencies of a future global conflict in Europe. We will be looking through such lenses at conflicts that have been game changers. One Hundred Years' War, Thirty Years War, Seven Years War, American War of Independence, French Revolutionary and Napoleonic Wars, World Wars of the twentieth century, anti-colonial struggles, global war on terror – all this conflict have affected lives of uncountable people, social groups and states. They have changed our lifestyles and structures of societies. They have often been a catalyst of revolutionary changes and heralded the dawn of new epoch.
Learning outcomes	<p>Knowledge of</p> <ul style="list-style-type: none"> * The major global conflicts in history; * how military conflicts shape societies; * to state and the military power or the state and the soldier; * military conflicts and the birth of modern state . <p>Skills</p> <ul style="list-style-type: none"> * To make use of the theoretical and historical knowledge to analyze global conflicts; * To assess the validity of existing sociological approaches to explanation of global conflicts; * To identify and analyze causes and consequences of of major global conflicts; <p>Experience</p> <ul style="list-style-type: none"> * Group discussions on major global conflicts: history and present; * Analysis of major paradigms explaining global conflicts and their impact on social transformations as well as presenting results of these inquiries; * Application of the major concepts of the sociological theorizing on global conflicts to the analysis of the contemporary conflicts.
Competences and their practical use	Students will develop the ability to identify continuity and discontinuity in global conflicts as well as their impact on global modernities.
Information support	Syllabus, working program of the course, teaching manuals, moodle.
Forms of classes	Lectons, seminars, discussions
Final semester control	Test

CRITICAL THEORY OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Level of Higher Education	PhD
Semester	3 /4
ECTS	4 credits
Language of Instruction	English
Department	Department of Philosophy, Faculty of Sociology and Law
Instructor	Ph.D., Associate Professor Mstyslav Kazakov
Prerequisites	There are no rigorous and compulsory demands, although it is presupposed that the best results in learning and mastering the course content are achieved by previous knowledge obtained through learning of such educational components, as “Introduction to Philosophy,” “Ethics of Artificial Intelligence,” “Critical Theory,” “Logic,” and “Philosophical Foundations of Scientific Cognition.” Additional advantage would be knowledge in Python, or essential understanding on “read only” level of Python and JavaScript.
Issues to be covered within the course / What will be studied	A transdisciplinary inquiry into critical thinking and investigation of modern AI systems, particularly: enchantment (common-sense perception as manifested image) and disenchantment (scientific and actual functional properties and characteristic features) in modern AI; philosophical underpinnings of AI technology; philosophical views on the nature of AI in general, and with regard to its relation (or its absence) to mind, consciousness, of human and inhuman entities; social implications of AI in the age of late capitalism; an overview of currently existing critical-theoretical frameworks and approaches in AI research; logical fallacies and rhetorics of discourse on AI; political and military engagements of AI systems: from Dartmouth Workshop to nowadays.
Why should it be studied / Why is it interesting?	The extent to which modern Artificial Intelligence systems are deployed and implemented for use in both private life and on working places, is instantly growing in both number (of jobs, individuals, etc.) and in depth (the degree of integration of one’s daily or working routines with AI services). The number of opportunities grows with them. What is effectively downplayed today by AI ethicists, policymakers, engineers, and researchers, is the social, political and global economic implications of their use. On the one hand, AI industry is not really different from other domains of postindustrial capitalism (labor force exploitation, resources extraction, soil pollution); on the other hand, it introduces new risks and raises stakes for those which existed previously (privacy concerns, deepfakes and other impersonations, digital heritage of the deceased, etc.). To address all these issues properly, a critical theoretical framework of AI understanding and research is needed, the one which would engage into these implications without risk of falling into another form of “AI-doomerism.”
Learning outcomes	<ul style="list-style-type: none"> - having a proper view on the nature and functions of modern AI systems, detached from marketing claims and speculations; - deconstructing the isomorphisms and structural heterogeneities existing between algorithmic processing architectures and organic cognitive substrates, interrogating the validity of 'intelligence' as a trans-systemic category.; - a critique of contemporary normative frameworks within AI governance, identifying epistemic blind spots regarding power asymmetries and performative compliance mechanisms (i.e., 'ethics-washing'); - learning the history of AI technologies enabling its less distorted comprehension as an interplay of forces, agendas, odds and ends between nation-states, intelligence services, military and technological applied research rather than detached, academia-only, image of it that we have today; - usage of AI services outside the big tech monopoly, less concerning ethically, open-weight models for local use, as well as public AI alternatives to private deployments of any kind; - comprehension of the physical infrastructure underlying digital abstraction, including energy consumption metrics, rare earth mineral extraction dependencies, and the spatial politics of data center locations; - differentiation and identification of relevant AI risks and threats and the most common practices of mitigation of the AI risks, real and speculative solutions; - engagement into ethical debates and social implications, and learning of defensive practices against malicious use of AI products; - analysis of the temporalities inherent in machine learning pipelines—from training latency to inference drift—and their implications for real-time decision-making systems within critical infrastructure sectors
Competences and their practical use	<p>The intersection of critical thinking aligned with practical and theoretical insights concerning modern AI allows, among other things:</p> <ul style="list-style-type: none"> - to perform high-fidelity critical assessments of Big Tech discursive strategies regarding cutting-edge developments using established frameworks for detecting obfuscation within technical

	<p>specifications;</p> <ul style="list-style-type: none"> - to operationalize tools designed for the analysis of ethical, ecological, and socio-political dimensions related to responsible deployment, ensuring non-discriminative outcomes through algorithmic auditing methodologies; - to implement robust AI governance and data stewardship frameworks that function dynamically in practice, demarcating them from empty formal proclamations or performative legalism ("laws against laughing"); - identify latent vectors of malicious intent within specific risk architectures and execute immediate mitigation measures to neutralize threats on the spot prior to deployment escalation; - utilize an adaptive, resilient critical framework to mediate interdisciplinary research into AI risks between technical practitioners, policy-makers, and civil society stakeholders; - craft procedural protocols that ensure developer products are structurally incapable of being repurposed by adversarial actors for oppressive surveillance or inhumane application (Red-Teaming Design); - draft legislative proposals or regulatory impact assessments bridging technical feasibility with legal enforceability, ensuring that theoretical critical insights translate into binding juridical frameworks.
Information support	Syllabus, working program of the course, teaching manuals, Google Classroom.
Forms of classes	Lectures, seminars, discussions
Final semester control	Test

ETHICS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE

Level of Higher Education	PhD
Semester	3/ 4
ECTS	4 credits
Language of Instruction	English
Department	Department of Philosophy, Faculty of Sociology and Law
Instructor	Ph.D., Associate Professor Mstyslav Kazakov
Prerequisites	No mandatory courses completion is necessary, however, for the best results in mastering the course, it is strongly recommended to have at least one of the following educational components completed: "Critical Theory of Artificial Intelligence," "Logic," "Philosophical Foundations of Scientific Cognition." Additional advantage would be knowledge in Python, or essential understanding on "read only" level of Python and JavaScript.
Issues to be covered within the course / What will be studied	Philosophical research of the ethical dimensions of modern AI systems, the relations between ethics of AI and other industries and activities ethics (data ethics, technology ethics) and philosophies (philosophy of technology), implications of AI in use: from the fundamental deconstruction of the meaning of the concepts "artificial" and "intelligence" in the humanities, technology and STEM spectrums, to intersections between computer sciences and philosophy, theology, history, literature, applied industry and production. Additionally, the course learning goal is to cultivate critical and adaptive thinking about AI, from model architectures monoculture, to the quandaries of design in decision-making systems, deployment of the acquired knowledge and skills within the frameworks of social, public and ethical responsibility through a wide range of actions, decisions, approaches, tactics and strategies
Why should it be studied / Why is it interesting?	Over the past decade, artificial intelligence (AI) technologies have been advancing enormously, becoming the key fabric that makes up our socio-historical reality. Reality, in its turn, physical, social, or historical, is not only a givenness of something, but also risks, challenges, and threats. A fairly big share of these problems has something to do with ethics. Hence, the rise of AI Ethics which, in terms of number of accepted publications on arXiv alone, has seen three times more of them in 2025 than in 2024. Yet, quantity is not the same as quality, and the major part of research in Ethics of AI is far from satisfactory, or even sufficiently covering the key problems. The ethicists in AI paradoxically afraid to take on responsibility for their framework and implications of these frameworks putting in effect, which is why most part of their claims and frameworks is reducible to descriptive and "checklist" claims, but no normative outcomes is yielded at the end of the day. This intersects with "engineering culture" detachment of developers in IT industry in general from the products they create, particularly from the malicious practices of their use. But technology has never been neutral, and Artificial Intelligence so far is not a sapient entity, but merely this: the technology.
Learning outcomes	<ul style="list-style-type: none"> - to acquire the capacity to critically deconstruct and evaluate the socio-political ramifications of AI automation across high-stake domains (legislative frameworks, military doctrine, logistical networks, pedagogical structures, artistic production, scientific epistemology, and political discourse), moving beyond instrumentalist assessments toward an understanding of these systems as agents that reconfigure power dynamics and ontological categories; - to master and successfully implement transdisciplinary approach to AI research and ethical assessment, allowing, among other things, to demarcate and properly address the real challenges posed by AI exploitation in the social and individual spheres; - cultivate advanced skills for engaging in rigorous speculative discourse regarding "Post-Narrow" AI implementations, utilizing thought experiments and scenario planning to map potential trajectories of Artificial General Intelligence (AGI) independent of current technological determinism; - comprehensive critical literacy and sophisticated conceptual mapping, knowledge, skills, and abilities to engage in speculative discussions and research on future AI implementations beyond "narrow" AI; - to deepen the theoretical underpinning and ensure distinctiveness from standard compliance-based ethics training; - to gain new insights regarding structural violence and decolonial perspectives on algorithmic governance; - to establish a sophisticated understanding of AGI and Superintelligence not strictly through the binary lens of "existential risk mitigation versus utopian solution," but primarily as contingent, speculative constructs that are inextricably bound to human limits and constraints; specifically, analyzing these technologies as extensions of anthropocentric biases where technical failures often mirror fundamental sociological pathologies.

<p>Competences and their practical use</p>	<ul style="list-style-type: none"> - to synthesize and generate novel theoretical knowledge, conceptual models, and falsifiable hypotheses regarding long-term moral dilemmas intrinsic to the AI industry's lifecycle (from research inception to decommissioning), contributing original insights that expand the boundaries of normative ethical theory in computing contexts; - to lead, organize, and actively participate within high-level theoretical debates, expert working groups, and multi-stakeholder forums designed to address pragmatic implementation issues related to "narrow AI," facilitating consensus building between technical developers, policymakers, and civil society representatives regarding risk tolerance thresholds; - to critically audit existing toolkits for AI risks (e.g., red-teaming frameworks, impact assessments) and modify or develop new procedural mechanisms tailored to specific contextual vulnerabilities that standard compliance checklists fail to capture due to the rapidity of technological iteration; - to function effectively within hybrid governance units comprising existing regulatory bodies and emerging international consortia (e.g., OECD AI Principles, EU High-Level Expert Groups), bridging the gap between abstract ethical principles and concrete operational policy directives across national jurisdictions; - to contribute to the drafting of robust AI legislation and serve on independent ethical oversight boards within governmental entities or non-governmental organizations (NGOs) that possess mandate-shaping capabilities, ensuring that both broad international normative standards and narrow professional domain-specific regulations are codified with sufficient nuance to accommodate technological heterogeneity; - to apply theoretical knowledge of human bias propagation by conducting independent algorithmic audits for private corporations or public institutions, translating complex technical black-box behaviors into actionable legal liabilities and ethical imperatives that demand transparency without compromising intellectual property rights essential for innovation (balancing secrecy with accountability);
<p>Information support</p>	<p>Syllabus, working program of the course, teaching manuals, Google Classroom</p>
<p>Forms of classes</p>	<p>Lectures, seminars, discussions</p>
<p>Final semester control</p>	<p>Test</p>